

W sposób szczególny obchodzona jest u nas rocznica pogromu, do jakiego doszło z 9 na 10 listopada 1938 r. W rocznicę tzw. Nocy Kryształowej ONZ ustanowiła Międzynarodowy Dzień Walki z Faszyzmem i Antysemityzmem. W tym roku jak od kilkunastu lat Grupa Anty-Nazistowska i Stowarzyszenie Nigdy Więcej zorganizowały i współorganizowały z tej okazji szereg imprez.

Zaczęliśmy w **Poznaniu** i **Gliwicach** 5 listopada koncertami kampanii „Muzyka przeciwko Rasizmowi”. W Poznaniu zagrał legendarny brytyjski zespół reggae Zion Train, który niejednokrotnie wspierał już nasze działania. Członkowie zespołu silnie nasycili swój sceniczny przekaz przesłaniem antyfaszystowskim, a następnie zaopatrzyli się u przedstawiciela NW w nasze materiały i ruszyli w dalszą część swojej polskiej trasy. W Gliwicach zagrały reggae-składy Tabu i O'Reggano.

W poznańskiej hali „Areny” 7 listopada przed pięciotysięcznym tłumem wystąpił Kult. Jeszcze przed imprezą jego perkusista, i Kazika na żywo, Tomek Goehs, złożył swój podpis pod petycją przeciwko handlowi nazistowskimi gadżetami na Allegro.

Tego samego dnia rozpoczęła się akcja w **Oświęcimiu**. W sobotę i w niedzielę członkowie NW rozwiesili na ulicach, a także w Brzeszczach i Chełmku, blisko 150 plakatów z przesłaniem anty antysemickim. Działania wsparły: Ośrodek Kultury w Brzeszczach, Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau, Centrum Żydowskie w Oświęcimiu, Międzynarodowy Dom Spotkań Młodzieży i lokalne media. A w sobotę wieczorem w Brzeszczach pod flagą „Muzyki przeciwko Rasizmowi” zagrały: The Freshmakers i Jedyny Sensowny Wybór.

Obchody we **Wrocławiu** wraz z Centrum Kultury i Edukacji Żydowskiej Fundacji Bente Kahan, ZGWŻ i Stowarzyszeniem im. E. Stein współorganizował tamtejszy GAN. 8 listopada w Synagodze pod Białym Bocianem członek Stowarzyszenia NW wygłosił bardzo żywo przyjętą prezentację nt. krajowego neofaszyzmu. Wśród słuchaczy obecny był ambasador Izraela Zvi Rav-Ner. Nasza znajomość środowiska neofaszystowskiego przydała się jeszcze tego samego wieczora, gdy członkowie GAN ostrzegli służby porządkowe i uczestników rozpoczynającego się Marszu Wzajemnego Szacunku, że nieopodal gromadzi się grupa członków NOP. Policja zapobiegła prowokacji i przemarsz bez zakłóceń ruszył spod Synagogi pod Białym Bocianem do pomnika na miejscu spalonej podczas Nocy Kryształowej głównej synagogi.

W podkrakowskich **Krzeszowicach** 8 listopada odbył się II Otwarty Turniej Antyrasistowski w piłce halowej „Wykopmy Rasizm ze Stadionów”.

Tego samego dnia w **Łodzi** współpracownicy naszego Stowarzyszenia z grupy Silva Rerum, przygotowali w Pałacu Młodzieży I Wojewódzki Przegląd Zespołów Młodzieżowych „Różni i równi” pod hasłem „Muzyka przeciwko Rasizmowi”. Występy przeplatane były prelekcją dla młodzieży. Zagrały: 512kbks, Gvhardia, Tonika, Bishop Tears, Terror w Cukierni, Liquid, Agata Staszelis, Marta Kałużna, Maciej Samolej, a gwiazdą wieczoru był zespół Banda Łysego.

W **Warszawie** wspólnie z ekipą telewizyjną „Newsnight”, najślawniejszego programu publicystyczno-politycznego na antenie BBC, uczestniczyli tworzeniu reportażu na temat skrajnej polskiej prawicy na przykładzie kariery politycznej Michała Kamińskiego.

Tegoroczne imprezy Stowarzyszenia NW z okazji Nocy Kryształowej zakończył zorganizowany wspólnie z Amnesty International przegląd filmów dokumentalnych na temat praw człowieka – 16 listopada w Wyższej Szkole Oficerskiej Sił Powietrznych w **Dęblinie**.

Marcin Kornak

STOWARZYSZENIE NIGDY WIĘCEJ NA 9 LISTOPADA

SPOTKANIA W PSZCZYNIE

W dniach 16-18 października Zarząd Główny TSKŻ współorganizował VI Spotkania z Kulturą Żydowską w Pszczynie. Warsztaty dla młodzieży i wykład połączony z prezentacją fotografii dokumentalnych ukazujących dziedzictwo kulturowe Żydów niemieckich na Śląsku przygotował Piotr Piluk. Jako gość specjalny wystąpiła dr Ewa Grochowska z Lublina, która omówiła wizerunek sztetił z perspektywy twórczości Szolema Alejchemy (jej artykuł publikujemy na stronach 15-19). Odbył się również koncert muzyki klezmerskiej. Interesującą oprawę graficzną imprezy stworzyła Magda Koralewska. Relację z wydarzenia przygotował Wojciech Dobrowolski z redakcji Schlesisches Wochenblatt w Opolu, która była jego patronem medialnym. Spotkania były kontynuacją projektu „Odnalezione miejsce. Cmentarz żydowski w Pszczynie”.